

Clubs sluiten rijen: 'Niet naleven van gedragsregels heeft consequenties'

Voetbalspact tegen de hufter

door Marcel Vink

ILPENDAM • Wie zich niet wil of kan gedragen op de voetbalvelden, kan zich voortaan een ritje naar de Noord-Hollandse streek Waterland, Purmerend en Volendam besparen. Clubs hebben hier de handen ineengeslagen tegen verhuftering bij jeugdwedstrijden. Woensdag is een convenant ondertekend.

SV Ipendam-voorzitter Edwin Vreedevelde verbaasde zich al langer over wat er op de velden gebeurt. Schreeuwen, beledigen, dreigen, geweld; het was hem een doorn in het oog. „Alleen al rond jeugdwedstrijden, die hufterigheid”, vertelt hij op het complex van RKAV Volendam. „Ouders, coaches die helemaal uit hun plaat gaan. En daarmee een slecht voorbeeld geven aan jonge kinderen.” Al snel nadat Vreedevelde gevraagd was zijn club te leiden, nam hij de problemen zeer serieus.

„Het is een maatschappelijke

lijk probleem, dat zich uit op het voetbalveld. Onacceptabel. Zo moeten we niet met elkaar omgaan.” Maar hoe pak je dat aan, als klein clubje in het noordwesten van het land? Vreedevelde polste zijn collega-voorzitter van het grotere RKAV Volendam, of hij ervoor voelde samen op te trekken. Vincent

Gruwél had er wel oren naar. „Mijn moeder zei altijd: verbeter de wereld, begin bij jezelf”, zegt Gruwél. „Dus heb ik eerst bij mijn eigen club duidelijk gemaakt wat ik wil. Dat is: een fijne omgeving waarin iedereen plezier heeft in de sport.”

De plannen werden verder uitgewerkt, en aan an-

dere clubs in de regio voorgesteld. In Waterland besloten collega-verenigingen zich aan te sluiten. Dat was belangrijk, zegt Vreedevelde. „Kijk, we willen mensen bewust maken van hun gedrag. Met ze in gesprek gaan, ze waarschuwen en laten inzien dat hun gedrag gewoon niet meer kan. Maar

Edwin Vreedevelde en Vincent Gruwél ontwierpen een nieuw zero-tolerancebeleid voor agressie op de voetbalvelden.

FOTO MICHEL VAN BERGEN

ook dat ouders onderling met elkaar in gesprek gaan. Uiteindelijk kan het zijn dat we iemand permanent wegsturen. Dan is het fijn als je weet dat ze zich niet bij een buurclub kunnen aanmelden.” Gruwél: „Dan wordt het een heel eind fietsen voor je ergens terecht kunt.”

De voorzitter van RKAV Volendam weet dat het aankomt op duidelijkheid, doorzettingsvermogen en durf. „Je moet iedereen mee zien te krijgen. Vergeet niet: het aantal vrijwilligers loopt overal terug. Net als het aantal scheidsrechters. Dat heeft deels met verhuftering te maken. Mensen willen niet in hun vrije tijd uitgekafferd worden.”

Inmiddels zijn de plannen concreet. Het motto is: 'Nu niet, nooit niet! Hier NUL-tolerantie bij hufterigheid'. Onze jeugd heeft het recht zich veilig te voelen, staat erbij. „Die veilige sportbeleving is zo belangrijk”, zegt Vreedevelde. „We willen een

terugkeer naar het mooie voetbalspel zoals het is bedoeld. Samenwerken aan een goede fysieke, mentale en sociale gezondheid.” Ze hopen voor inspiratie in het hele land te zorgen.

Iedereen wordt er vooraf over geïnformeerd. Ook bezoekers. „Ruim voor de wedstrijden krijgen ze het 'hoe en waarom' van dit initiatief al te horen”, zegt Gruwél. „Maar ook bij het begin van de wedstrijd, door middel van flyers. Ook de consequenties maken we duidelijk, bij het niet naleven.” Hij is heel duidelijk: „Als je bij ons te gast bent, moet je je ook als gast gedragen.” Gruwél zegt dat het doel ook 'elkaar corrigeren is'. „Het belang van jongeren vooropstellen en niet het ego van ouders of coaches. In harmonie. Maar we schuwen de harde aanpak niet.”

De KNVB meldt het initiatief te ondersteunen en eraan mee te werken. „Op landelijk niveau hebben we zelf ook ons programma”, zegt een woordvoerder. Het gaat om een serieus onderwerp, stelt hij. „Ook wij willen dat iedereen kan genieten van het voetbal.”

REPORTAGE Verenigen komen zelf in actie

'Verhuftering op het voetbalveld moet stoppen'

Schreeuwende ouders, scheldende coaches, zich misdragende spelers. Vroeger een uitzondering, nu bijna wekelijks vaste prik op elk voetbalcomplex. Tot hier en niet verder, is de boodschap van vijftien verenigen in de regio Waterland. Zij komen met een plan van aanpak om de toenemende gedragsproblematiek rond jeugdwedstrijden voor eens en voor altijd de kop in te drukken.

Jacco van Oostveen
j.van.oostveen@mediashus.nl

Volendam ■ Dinsdagmorgen op het complex van RKAV Volendam. Enkele vrijwilligers voeren klusjes uit en bespreken daarna aan de koffietafel de prestaties van het eerste elftal en de plaatselijke FC. De rust regert bij een van de grootste amateurvoetbalverenigingen van Nederland. Hoe anders is dat in de weekenden. Met name op zaterdag is het een komen en gaan van honderden jeugdvoetballers, die op verschillende niveaus hun favoriete hobby uitoefenen. De meeste jeugdwedstrijden verlopen sportief, maar steeds vaker gebeurt er wel 'iets' op een van de velden. Een coach die de scheidsrechter uitscheldt, ouders die hun doordeweekse frustraties botvieren op de spelers, of een absurde overtreding waardoor een wedstrijd totaal uit de hand loopt. Steeds meer jeugdwedstrijden escaleren en/of halen het einde niet. Teams worden uit de competitie gehaald, scheidsrechters haken af, voetballers en coaches verliezen hun plezier in het spelletje. Niet alleen in de stad, ook in de dorpen. Niet alleen bij de pubers, ook bij de jongtens. Het voetbalveld als een snelkookpan. De verhuftering in de maatschappij verpakt in een spelletje met 22 spelers en een bal.

Het moet stoppen, stellen Edwin Vreedveld en Vincent Gruwel, voorzitters van respectievelijk SV Paulsen en RKAV Volendam. Zo klein als 'zijn' clubje is, ook Vreed-

veld wordt geconfronteerd met de toenemende mate van verbale en fysieke agressie tijdens en na wedstrijden. „Vooral na corona zag ik de verhuftering op de velden toenemen. Hoe ouders langs de kant staan, coaches die hun spelers opzweepen met hun emotie, het opzoeken van irritatie, het zuigen, het massaal tekeer gaan tegen de scheidsrechter, het schoppen tegen reclameborden. Bij ons is zelfs een kleedkamer gesloopt. Dan zijn er mensen die zeggen: dat hoort er gewoon bij, dat is voetbal. Maar ik vind het krankzinnig. Ben ook vaak weggelopen bij een wedstrijd.” Ook Gruwel kan inmiddels een boekje schrijven over het wangedrag op en rond het veld. „Ik heb trainers die zeggen: laat mij maar drie keer per week op het trainingsveld staan, dan sla ik de zaterdag wel over.”

Wisselend

Vreedveld, werkzaam als coach persoonlijk leiderschap in het bedrijfsleven en als mentaal coach in de topsport, besloot in actie te komen. Hij schreef een plan van aanpak over hoe de verloederde tegen te gaan en presenteerde dat in maart 2023 aan vertegenwoordigers van vijftien verenigen in de regio en aan het KNVB. De reacties waren wisselend. „Van 'ja, hier moeten we wel wat mee' tot 'wij herkennen ons niet helemaal in dit probleem'. Ook de KNVB reageerde in eerste instantie lauwjes. Ze erkennen het probleem, maar ik denk dat ze ook niet helemaal weten hoe ze het moeten oplossen. Ik dacht: verdomme, we

gaan het gewoon doen. De grootste bedrijven huren mij in om de menselijkheid in hun organisatie terug te brengen. Als ik het voor mijn werk kan, waarom dan niet in het regionale amateurvoetbal? Bovendien: dit is boven alles een maatschappelijk probleem.”

De IJpendam-voorzitter vond in Gruwel en Jan Groenhard (voorzitter van Purmersteijn) fanatieke medestanders. Zij werkten samen het plan van aanpak verder uit. De belangrijkste boodschap in het elf pagina's tellende document: nul ruimte geven aan verhuftering. Nu niet, nooit niet. Vreedveld: „Je kunt mensen blijven wijzen op hun gedrag, maar als de controle weg is dan blijven ze dat gedrag herhalen. De KNVB gebruikt borden tegen discriminatie en racisme, maar er is onvoldoende echt besef. Wat wij willen is dat ouders, coaches en spelers besef gaan ontwikkelen. Besef krijg je bij mensen los op het moment dat ze gaan nadenken: wat voor gedrag vertoon ik nu eigenlijk?”

Anders op ouders zien dat gedrag ook. „Wat wij willen is dat mensen met elkaar in gesprek gaan: waar zijn we nu eigenlijk mee bezig? Dat de ouders die zich wel gedragen, de schreeuwende ouders of de coach op respectvolle wijze aanspreken op hun gedrag.”

De voorzitters stelden een document op met duidelijke afspraken waar coach, spelers en supporters zich aan dienen te houden. „Gruwel: „Voor een wedstrijd krijgt de bezoeker club een bericht, waar in duidelijke instructies staan over hoe wij een zo veilig en sportief mogelijk voetbalbeleving willen

creëren. Het is aan de secretaris om die mail door te sturen naar de trainers, leiders én ouders. Doen ze dat niet, dan is dat niet ons probleem.”

Coaches, spelers en supporters die zich misdragen worden door de scheidsrechter aangesproken en krijgen een waarschuwing. Misdragen zij zich opnieuw, dan zou de wedstrijd zelfs kunnen worden gestaakt.

Gruwel: „Wij willen met de KNVB bereiken dat wij samen met de bezoeker club afspreken dat de wedstrijd op een later moment dan maar wordt uitgespeeld. Daarmee trigger je hopelijk dat andere ouders de volgende keer zeggen: doe jij even rustig aan, anders moeten we weer voor die twintig minuten terug. Overigens worden onze eigen thuis supporters niet zo goed aangesproken op hun gedrag.” Vreedveld: „Het is nooit prettig om op je houding te worden aangesproken. Het ego krijgt een deuk. Maar alleen zo ontstaat het besef dat wat je doet niet normaal is.”

Verantwoordelijkheid

Het plan, dat inmiddels door alle voetbalclubs in de gemeenten Purmerend, Edam-Volendam en Waterland wordt omarmd, kan volgens de voorzitters alleen slagen als alle neuzen dezelfde kant op staan. Scheidsrechters, trainers, coaches en ouders moeten daarom

Gruwel en Vreedveld met het pamflet dat naar alle bezoekende clubs wordt gestuurd.

FOTO MARCEL WOLLE

„Ik heb trainers die zeggen: laat mij maar drie keer per week op het trainingsveld staan, dan sla ik de zaterdag wel over

Vincent Gruwel
Voorzitter RKAV Volendam

duidelijk ingelicht worden over het hoe en waarom.

Gruwel: „Er ligt een grote verantwoordelijkheid bij scheidsrechters, wat meestal welwillende ouders zijn. Niet iedereen heeft het in zich om anderen op hun gedrag aan te spreken. Maar deze afspraken zijn juist bedoeld om hen te beschermen, ze het gevoel te geven van ik word gesteund, heb kaders waarin ik kan werken. Daarbij krijgen alle clubarbiters in de regio een officieel outfit én worden zij opgeleid door een door de wil geverfde scheidsrechter van onze club. Tot slot is het de bedoeling dat op wedstrijddagen bij elke vereniging een steward rondloopt die de scheidsrechter ondersteunt door supporters respectvol aan te spreken.”

Het plan staat nu op papier, de nieuwe afspraken implementeren is de tweede - en lastigste - fase. Vreedveld: „Het begint er mee dat ik ervoor moet zorgen dat wij bij IJpendam natuurlijk dit voorbeeldgedrag gaan vertonen. Ook wij hebben spelers, coaches en ouders die zichzelf soms verliezen in hun emoties. Je hebt mensen die niet kunnen en mensen die niet willen. De eerste kun je erop aanspreken, hen adviseren weg te lopen bij een wedstrijd. Voor ouders die niet willen is het 'klaar'. Ga maar naar een andere vereniging. Het mooie is dat die spelers of ouders straks ook bij de andere clubs in de regio

bekend zijn. Je moet een knappe strippenkaart hebben als je drie keer per week naar een club buiten de regio moet om te 'voetballen.' De grootste uitdaging is het vinden van voldoende 'handjes', zegt Gruwel. „Vrijwilligers die dit plan willen omarmen, mensen meekrijgen in onze dynamiek. Het vinden van vrijwilligers is voor elke vereniging een probleem. Maar een veilige en leuke sportomgeving kan ook weer een aanzienlijke werking hebben op mensen.”

Cruciaal

De resultaten van het plan van aanpak worden regelmatig gemeen en geëvalueerd door de verschillende besturen. Vreedveld: „De kans bestaat dat er in het begin meer wedstrijden gestaakt worden of meer kaarten worden getrokken, maar het kan juist ook meteen de andere kant opgaan. Het besef dat het anders moet is cruciaal.”

Met het ondertekenen van een convenant geven de clubs woensdagavond het officiële startschot voor de actie. De voorzitters verwachtten dat de pilot medio februari zal ingaan. In de tussentijd worden per club alle betrokkenen geïnformeerd. Ook worden de komende weken langs de velden borden geplaatst met daarop de gedragsregels. Vreedveld: „Die komen ook in de kantine en de

kleedkamers te hangen. We gaan herhalen, herhalen, herhalen tot dat iedereen ervan doordrongen is dat dit de nieuwe realiteit is.” Vooralsnog gelden de nieuwe regels alleen op de sportcomplexen van de deelnemende verenigingen. Gruwel hoopt - en verwacht - dat meer clubs zich bij het plan zullen aansluiten. Voor uitwedstrijden buiten de regio zijn de deelnemende clubs nu nog overgeleverd aan de heersende cultuur van de thuisclub. De Volendam-voorzitter: „We hebben van de KNVB een stappenplan gekregen dat we moeten doorlopen om escalatie te voorkomen.” Vreedveld: „Daarnaast is het wellicht een idee om onze afspraken ook naar de thuisclub van de verenigingen te sturen. Zodat die in elk geval weten hoe wij erin staan.”

De voetbalvoorzitters geloven er heilig in dat hun plan zal slagen. Gruwel: „Ik ben ervan overtuigd dat het ons gaat lukken, want uiteindelijk wil iedereen een veilige omgeving voor zijn kind om in te sporten. Je kunt ook niks doen, maar dan weet je zeker dat het probleem alleen maar groter wordt.” Vreedveld: „Er zijn altijd drogedenaties te bedenken waarom dit niet zou lukken, maar iedereen erkent het probleem en vindt dat er iets moet veranderen. Onze boodschap is daarom: kijk ook in spiegel hoe jij daar aan gaat bijdragen.”

„Voor ouders die niet willen is het 'klaar'. Ga maar naar een andere vereniging

Edwin Vreedveld
Voorzitter SV IJpendam

Vijftien clubs doen mee, KNVB is enthousiast

Het plan 'Nu niet, nooit niet: hier nul tolerantie bij hufterigheid' wordt omarmd door vijftien verenigingen in de regio Waterland: Beemster, EVC, IJpendam, Kwadijk, Marken, Monnickendam, Oosthuizen, Purmerend, Purmerend, Purmersteijn, SDOB, Volendam, WBSV, Wherewogels en ZOB. Het project wordt financieel on-

dersteund door de gemeenten Purmerend en Edam-Volendam. Ook NOC-NSF steunt het project en helpt met het logistieke aspect. De KNVB is enthousiast over het plan van de Waterlandse verenigingen, zegt woordvoerder Jaap Paulsen. „Het sluit goed aan waar we landelijk mee bezig zijn en werken er daarom graag aan

me.” Hij verwijst naar de folder 'Sportiviteit en Respect' waarin preventie maatregelen staan voor verenigingen en de wijze waarop de bond wangedrag signaleert en sanctioneert.

„Voetbal is een contactsport met veel emotie en met 800.000 wedstrijden per jaar zullen we nooit op nul incidenten uitkomen.

Wat we de laatste jaren wel zien is dat net als in de maatschappij de lontjes steeds korter worden en het respect voor autoriteit afneemt. Als KNVB willen wij het juist leuk houden voor de ruim miljoen voetballers die wekelijks in actie komen. Daarom is het goed dat dit soort regionale acties ontplooid worden.”